

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง “การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย และประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในด้านต่อไปนี้

- 1) การจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา
- 2) วิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์
- 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์
- 4) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์
- 5) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์

1.1.2 เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูสังคมศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ สถานศึกษาละ 8 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ ดังนี้

- 1) โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- 2) โรงเรียนบ้านรุ่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ

เขต 1

- 3) โรงเรียนราชวินิต มัชฌิม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1
- 4) โรงเรียนเชิงดาววิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 34 (เชียงใหม่ – แม่ฮ่องสอน)
- 5) โรงเรียนหนองรีประชานิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 8 (ราชบุรี – กาญจนบุรี)
- 6) โรงเรียนเมืองนครศรีธรรมราช สังกัดสำนักงาน งานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 12 (นครศรีธรรมราช – สุราษฎร์ธานี)

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 1) แบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์อเมริกัน
- 2) แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 3) แผนการสนทนากลุ่ม/แบบสัมภาษณ์ เรื่องสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยให้กับผู้เรียนในสถานศึกษา

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์และวิชาประวัติศาสตร์อเมริกัน โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้
  - ก. การจัดหลักสูตรวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา
  - ข. วิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์
  - ค. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์
  - ง. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์
  - จ. การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์
 เมื่อศึกษาเอกสารในประเด็นต่าง ๆ แล้ว จึงทำการบันทึกสาระสำคัญในแบบบันทึกวิเคราะห์เอกสาร
- 2) ทำการสังเกตการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย ในชั้นเรียนของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทย จำนวน 6 โรงเรียน โดยสังเกตการเรียนการสอนในด้านวิธีสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อ และบรรยากาศในชั้นเรียน ประมาณ 1 คาบ (60 นาที) แล้วทำการบันทึกข้อมูล

3) รวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์กับครูสังกัดมศึกษาในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในประเทศไทย จำนวน 6 โรงเรียน

ภายหลังจากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้จัดให้มีการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ครูสังกัดมศึกษาในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยประเด็นการสนทนาเกี่ยวกับสภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่ง และรับฟังข้อเสนอแนะของครูสังกัดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร

ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์ ลงในแบบบันทึก

4) นำผลจากการศึกษาในข้อ 1) – 3) มาสังเคราะห์และพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

5) นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ไทยที่พัฒนาขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ทำการวิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะ นำข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะมาปรับปรุงและแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทย และนำไปเผยแพร่ในสถานศึกษา เพื่อการประยุกต์ใช้ต่อไป

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1.3.1 การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในแต่ละด้านมีดังนี้

1.3.1.1 การจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทยและโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

1) การจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย อยู่ภายใต้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ ได้กำหนดไว้ 3 มาตรฐานการเรียนรู้ และจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์เป็นรายวิชาพื้นฐานอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง ในการกำหนดเนื้อหาให้นักเรียนได้เรียนจากสิ่งใกล้ตัว และค่อยขยายออกไปสู่ประวัติศาสตร์โลก โดยกำหนด

ไว้อย่างชัดเจนว่านักเรียนระดับใดเรียนเนื้อหาอะไร ส่วนด้านทักษะกระบวนการมีการกำหนดไว้ในมาตรฐาน แต่ไม่แสดงทักษะ/กระบวนการออกมาให้ชัดเจนว่า ในแต่ละมาตรฐาน ต้องการให้ผู้เรียนเกิดทักษะ หรือกระบวนการใดบ้าง ด้านเจตคติ มีการระบุไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตรว่าต้องการให้นักเรียนเกิดเจตคติอะไร

2) การจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีการกำหนดมโนคติและหลักการสำคัญในวิชาประวัติศาสตร์ ตลอดจนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ ซึ่งส่วนใหญ่มีเป้าหมายชัดเจน 2 ประการ คือ มาตรฐานที่มุ่งพัฒนาทักษะกระบวนการคิดทางประวัติศาสตร์ และมุ่งพัฒนาความเข้าใจในเนื้อหาทางประวัติศาสตร์ การกำหนดเนื้อหาให้นักเรียนเรียนจากสิ่งใกล้ตัว และค่อยขยายออกไปสู่ประวัติศาสตร์โลก โดยกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่านักเรียนระดับใดเรียนเนื้อหาอะไร ส่วนด้านทักษะกระบวนการมีการกำหนดตามมาตรฐาน นอกจากนั้นในหลักสูตรยังมีการระบุไว้อย่างชัดเจนว่าต้องการให้นักเรียนเกิดเจตคติใดบ้าง

1.3.1.2 วิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทยและโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

1) วิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย ส่วนใหญ่ครูใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ประกอบการใช้สื่อ และการแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติกิจกรรม

2) วิธีสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย เช่น การสอนแบบสืบสวน วิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีสอนโดยการพัฒนามโนคติ วิธีสอนโดยการอภิปราย วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติ วิธีสอนโดยใช้ประวัติศาสตร์บอกเล่า

1.3.1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทยและโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบบรรยายและแบ่งกลุ่มปฏิบัติกิจกรรม โดยให้นักเรียนอ่านใบความรู้และทำกิจกรรมในใบงาน ให้นักเรียนตอบคำถามในใบงาน หรือใบกิจกรรม มีหนังสือแบบเรียน ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลายวิธี เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เส้น

เวลา การจัดกิจกรรมการเขียน การอ่าน การพูด การแสดง การใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.1.4 การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย และโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

1) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย ครูส่วนใหญ่ มักให้นักเรียนค้นหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนประกอบการเรียนการสอนในบางบทเรียน แต่การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ยังอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการผลิตสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์

2) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา การใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีหลายประเภท เช่น เส้นเวลา รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ต่าง ๆ ส่วนแหล่งเรียนรู้ มักใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนประกอบ การเรียนการสอน โดยการ เช่นพานักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ในสถานที่จริง การใช้วิทยากรในชุมชน เป็นต้น

1.3.1.5 การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย และโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา

1) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทย เน้นการวัดและประเมินผลด้านความรู้ โดยใช้แบบทดสอบแบบปรนัยเป็นหลัก

2) การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติ โดยใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลประเภทต่าง ๆ

1.3.2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

จากการสังเคราะห์ขั้นตอนการสอนของวิธีสอนแบบต่าง ๆ มาพัฒนาเป็นรูปแบบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนด้านมโนคติทางประวัติศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม พร้อมทั้งจัดทำขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบสอดคล้องกับแนวคิดและหลักการการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์

ที่จะทำให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านมโนคติทางประวัติศาสตร์ พัฒนาทักษะกระบวนการ และพัฒนาเจตคติและค่านิยม

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การเสนอข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ขั้นตอนที่ 2 การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขั้นตอนที่ 4 การสรุปและนำไปใช้ ขั้นตอนดังกล่าวทำให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านมโนคติทางประวัติศาสตร์ พัฒนาทักษะกระบวนการ และพัฒนาเจตคติและค่านิยมทางประวัติศาสตร์

2. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” มีข้อนำสังเกตดังนี้

2.1 การจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศไทยนั้น สถานศึกษาจะจัดหลักสูตรรายวิชาพื้นฐานโดย ยึดมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งการจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ก็จะยึดมาตรฐานการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เช่นกัน ส่วนการจัดเนื้อหาและมโนคติในวิชาประวัติศาสตร์นั้น ของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาจะจัดเนื้อหาและมโนคติใกล้เคียงกัน

2.2 สำหรับวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ จากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการสนทนากับครูสังคมศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย จึงใช้การสอนแบบบรรยาย ประกอบการใช้สื่อ ประเภทวิดิทัศน์ และการใช้ข้อมูลสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต ทำให้นักเรียนขาดความสนใจในวิชานี้ ซึ่งต่างจากการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา ที่นักวิชาการแนะนำวิธีการสอนและการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเมื่อครูผู้สอนนำไปปฏิบัติจะทำให้วิชาประวัติศาสตร์ได้รับความสนใจจากนักเรียนมากกว่า

นอกจากนั้น จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีการศึกษาวิธีสอนประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย เพื่อนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจ

มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และวิธีสอนโดยการสืบสวนสอบสวน ซึ่งวิธีการสอนดังกล่าวนี้ว่าเป็นวิธีสอนที่สำคัญในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ เป็นต้นว่า งานวิจัยของ ไพศาล เรียนทัพ (2544) อารียา ศิโรดม (2545) อัจฉราพร ต้นบรรจง (2546) สุดรัก แก้วระงับ (2548) และประกิต ราชเสนา (2553) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนด้วยวิธีสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ และงานวิจัยของพัชรา วีระเผ่า (2547) และจิรพรรณ ยมขวัญเมือง (2547) ที่ศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนด้วยวิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน

2.3 สำหรับการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์นั้น

จากการสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการสนทนากับครูสังคมศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครูผู้สอนยังใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนไม่หลากหลาย ครูมักใช้สื่อประเภทรูปภาพ การให้นักเรียนค้นหาความรู้จากอินเทอร์เน็ต และมีการใช้แหล่งเรียนรู้ชุมชนประกอบการเรียนการสอนในบางบทเรียนเท่านั้น ส่วนการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกามีการแนะนำสื่ออย่างหลากหลาย โดยเฉพาะสื่อประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งมีอยู่มาก รวมทั้งแนะนำการใช้แหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนสนใจเรียนวิชาประวัติศาสตร์มากกว่า

แต่จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ได้พบว่า ได้มีการศึกษาและสร้างสื่อประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น งานวิจัยของ ช่อนกลิ่น เพียรศิริกรม (2550) พัฒนาชุดการสอน สุพรรณิ สุตะวงศ์ (2550) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม ขวัญรัตน์ ว่องไว (2551) พัฒนาการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ผ่านกระดานสนทนา ชมณ ไชยศรี (2551) และณัฐพล ทองสอน (2551) พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิไลندا วรรณาดิเรก (2553) พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ 4 แบบ เพื่อนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2.4 ส่วนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์

จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในชั้นเรียนและการสนทนากับครูสังคมศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ครูสังคมศึกษาวัดและประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจของนักเรียนมากกว่า พฤติกรรมด้านอื่น ๆ และใช้แบบทดสอบแบบปรนัยมากกว่าเครื่องมืออื่น ๆ ซึ่งต่างจากการวัดและประเมินผลที่นักการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกาแนะนำครูสอนวิชาประวัติศาสตร์วัดและประเมินผลพฤติกรรมนักเรียนทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านเจตคติและค่านิยม โดยใช้เครื่องมือวัดประเภทต่าง ๆ

2.5 จากรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนานั้น รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ในส่วนของการกำหนดชิ้นงานและภาระงาน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียนครบทั้งด้านการพัฒนาความรู้ คือ ส่วนของมโนคติ การพัฒนาทักษะกระบวนการ และการพัฒนาด้านเจตคติและค่านิยม ดังนั้น รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้โดยสอดคล้องกับการออกแบบหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ตามลักษณะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

2.6 สำหรับจุดเด่นของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนานั้น จะเห็นได้ว่าทุกขั้นตอนของรูปแบบเป็นการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม โดยครูผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำเท่านั้น ซึ่งต่างจากการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยแบบเดิม ๆ ที่ครูผู้สอนมักเน้นการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ และมุ่งให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาสาระ ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่าย และไม่สนใจวิชาประวัติศาสตร์เท่าที่ควร

สำหรับจุดอ่อนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนานั้น คือเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรม ครูผู้สอนอาจต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก เพราะการพัฒนามโนคติทางประวัติศาสตร์ การพัฒนาทักษะกระบวนการ และการพัฒนาเจตคติและค่านิยม ต้องให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างหลากหลาย จึงจะบรรลุตามวัตถุประสงค์

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ผลจากการศึกษาจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของโรงเรียนในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูสังคมศึกษาสามารถนำรายละเอียดจากผลจากการศึกษาและการสังเคราะห์ ไปประยุกต์ใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ทั้งในส่วนของการจัดหลักสูตรรายวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา โดยเฉพาะการจัดหลักสูตรรายวิชาของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เน้นมโนคติและหลักการ

ทางประวัติศาสตร์ ในส่วนของวิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ทั้งของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.2 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้สถานศึกษาได้ทั่วประเทศ เพราะหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมนั้น สถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรในส่วนของสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ในส่วนของรายวิชาพื้นฐาน จัดแยกเป็น 1 รายวิชาไม่ต้องบูรณาการกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ครูสังคมศึกษาจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยเฉพาะหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน จึงสามารถยึดขั้นตอนของรูปแบบทั้ง 4 ขั้นตอนได้ และขั้นตอนดังกล่าวก็มุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านการพัฒนามโนคติทางประวัติศาสตร์ ด้านทักษะกระบวนการ รวมทั้งด้านเจตคติและค่านิยม หรือจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการสอนวิชาประวัติศาสตร์ที่มุ่งพัฒนาพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน

3.1.3 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัศึกษาดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับผู้เรียนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา โดยครูผู้สอนควรพิจารณาเนื้อหาสาระ โดยเฉพาะในส่วนของมโนคติให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

3.1.4 เนื่องจากการจัดหน่วยการเรียนรู้ที่ยึดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมานั้น สิ่งที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึง คือ เรื่อง เวลา เนื่องจากต้องใช้เวลาในการปฏิบัติกิจกรรมค่อนข้างมาก ดังนั้น การวางแผนการจัดหน่วยการเรียนรู้ ผู้สอนจึงควรเลือกหน่วยที่มีเนื้อหาที่เหมาะสม และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนทั้ง ด้านมโนคติ ทักษะกระบวนการ และเจตคติและค่านิยม

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัย เรื่อง “การพัฒนาแบบการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา” ผู้วิจัยศึกษาในเชิงเอกสารเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในส่วนของจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในประเทศสหรัฐอเมริกา อาจทำให้ภาพของการจัดการเรียนการสอนไม่ชัดเจนเท่ากับได้มีโอกาสไปสังเกตการสอนของครูสังคมศึกษาในชั้นเรียนของ

โรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงควรมีการวิจัยในบริบทของการศึกษาจากชั้นเรียนของโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาในสถานการณ์จริง จะทำให้เห็นภาพของการจัดการเรียนการสอนด้านการจัดหลักสูตร วิธีสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนในวิชาประวัติศาสตร์ที่ชัดเจน เพื่อนำมาเปรียบเทียบ ประยุกต์ใช้ และพัฒนาการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

